

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

NEMZETISÉGI ÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/ID/131/2/2018.
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2018. DECEMBER 19. 10.00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 439/a.

Időpont: 2018. december 19. 10.00

Tárgy: Nemzetiségi Ügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára, a Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a munkacsoportülés tagjait. Ismertette a napirendet, melyet a munkacsoport elfogadott.

1. napirendi pont: Ügyrend elfogadása

Fürjes Zoltán elmondta, hogy a TMCS ügyrendjének tervezete előzetesen kiküldésre került. Egy észrevétel érkezett a Belügyminisztérium részéről, melyben javasolják elhagyni azt a szövegrészt, amely szerint az Emberi Jogi Munkacsoport ügyrendje a „jelen ügyrend mellékletét képezi”. Tekintettel arra, hogy valamennyi tematikus munkacsoport ügyrendjében ez a megoldás szerepel, Fürjes Zoltán javasolta, hogy az eredeti szöveget fogadja el a Munkacsoport.

Az ülésen szóbeli észrevétel nem hangzott el, a Munkacsoport a Nemzetiségi Ügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ügyrendjét egyhangúlag elfogadta.

2. napirendi pont: A nemzetiségpolitikáért felelős szakterület átalakulása a jelenlegi kormányzatban

Fürjes Zoltán elmondta, hogy a 2018. évi országgyűlési választások után a kormányzati struktúra változásával a nemzetiségi kapcsolatokért felelős szakterület a Miniszterelnökségen, önálló államtitkárságként működik. Ez a változás a 13 őshonos nemzetiségből 12-t érint, a roma nemzetiség ügyei változatlanul az Emberi Erőforrások Minisztériumában maradtak. Amennyiben mind a 13 nemzetiséget érintő feladat adódik, azt a két államtitkárság egymással együttműködve, összehangoltan hajtja végre, különös tekintettel a pályázati kiírásokra. A pályázati kiírások 2018 novemberében egy időben, egyazon benyújtási határidővel megjelentek. A kettős strukturáltságból adódik, hogy a pályázati forrásoknál a támogatáskezelő személyében is kettősség jelentkezik. A roma pályázatok tekintetében továbbra is az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő jár el, míg a másik 12 nemzetiség pályázatait tekintetében a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. látja el a kezelői feladatokat.

3. napirendi pont: A nemzetiségi törvény soron következő módosítására vonatkozó felkészülés

Fürjes Zoltán elmondta, hogy a Kormányhivataloktól több jelzés, problémafelvetés érkezett, amelyek jogszabály-módosítást, illetve rendelkezést igényelnek. A felvetéseket az államtitkárság 11 pontban összegezte. Kérte a résztvevőket, hogy akinek van észrevétele, az ülésen jelezze. A Kormánynak azt a javaslatot teszik, hogy 2019 áprilisában kerüljön módosításra a nemzetiségi törvény. 1.) *A képviselő-testület tagjai tiszteletdíjának és természetbeni juttatásának meghatározása* A benyújtó kormányhivatal szerint a cél az, hogy jól lehatárolható legyen a tiszteletdíjak mértéke az adott nemzetiségi önkormányzat költségvetésén belül. 2.) *Összeférhetetlenségi és méltatlansági ügyek kezelése ugyanazon Bíróságnál* Jelenleg az a törvényi szabályozás, hogy a helyi önkormányzati képviselő ügyei a közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe tartoznak, míg a nemzetiségi önkormányzati képviselő esetében a törvényszékhez. A javaslat ezek egységesítésére irányul. 3.) *A jelenlegi szabályozás kiegészítése a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeivel* 4.) *Képviselői lemondás tárgykörének újraszabályozása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezéseivel összhangban* E tekintetben is az egységesítés a cél. 5.) *A közmeghallgatáson való állampolgársági részvétel garanciái, valamint a közmeghallgatás képviselő-testületi ülés jellegének tisztázása* Az állami támogatások nyújtásának feltétele az, hogy évente legalább négy képviselőtestületi ülést és egy közmeghallgatást tartson az önkormányzat. A gyakorlat során felmerültek kérdések a közmeghallgatás és a képviselőtestületi ülés egymástól való elhatárolása kapcsán. Ennek kereteit javasolja a kormányhivatal szabályozni. 6.) *A távollét miatti mandátum-megszűnés időpontjának pontosítása* A cél ez esetben is a joghézagok eltüntetése. 7.) *Nemzetiségi önkormányzati döntés pótlásának lehetővé tétele* A jelen szabályozás szerint ez egy bonyolult, hosszadalmas eljárás keretében lehetséges. A javaslat ezt egyszerűsítené, gyorsítaná, a működésképtelenség elkerülésének érdekében. 8.) *Módosítási javaslat arra vonatkozóan, hogy a települési nemzetiségi önkormányzat elnöke helyett a jegyző felelőssége legyen a jegyzőkönyv határidőben való megküldése a fővárosi és megyei kormányhivatal részére* A felvetés ez esetben is gyakorlati tapasztalaton alapul. 9.) *Méltatlansági okok kiegészítése* A nemzetiségi önkormányzati képviselő képviselői megbízatásának kötelező megszüntetése az állammal szemben fennálló köztartozása – ez szerepel a jelenlegi szabályozásban – mellett, az önkormányzattal szemben fennálló köztartozása esetére is. 10.) *Jogszabályváltozások átvezetése* (a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény hatálybalépése következtében) 11.) *A képviselő-testület létszámának megváltoztatása páratlan számra* A jelen szabályozás szerint előfordulhat, hogy páros számú a képviselőtestület, ami szavazategyenlőséghez, illetve döntésképtelenséghez vezethet. **Fürjes Zoltán** hangsúlyozta, hogy ezek még csak felvetések, a pontos, szöveges javaslatok kidolgozása a későbbiek során történik.

Ritter Imre az Észak-Magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége Egyesület képviselőjében jelezte, hogy egyetért és támogatja a felvetéseket, mert a működésnél láthatóan egyre több probléma merült fel, ami a nem kellően szabályozott keretek miatt adódott. A nemzetiségek jogairól szóló törvény utolsó, nagyobb fajsúlyú módosítása 2017 decemberében volt. Akkor legalább 15-20 pont nem került be a módosításba, mert nem tudtak teljes támogatottságot biztosítani ezekhez a pontokhoz vagy a politika, vagy a szaktárcák részéről. A Magyarországi Nemzetiségek Bizottságában létrehozta egy munkacsoportot, ami ezeket, illetve a közben felmerült pontokat áttárgyalja. Javasolta, hogy 2019. év elején együtt

nézzék át és vitassák meg a felvetéseket, hogy áprilisban benyújtható legyen. Azokat a javaslatokat, amelyek tekintetében összeáll a konszenzus, be lehet nyújtani. Azokat a javaslatokat tekintve, amelyekben a politikai szándék vagy a szakmai kérdések miatt nincs teljes egyetértés, a későbbiekben folytatni kívánják az egyeztetéseket. A felsoroltakon kívül jó néhány tartalmi kérdést szeretnének még felvetni.

Dr. Török Tamás az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében egyetértett **Ritter Imrével** abban, hogy az elmúlt hónapokban rengeteg olyan gyakorlati probléma merült fel, amelyekre a felvetések többségében választ is adnak. Jelezte, hogy az ombudsmani gyakorlatban, jelentésekben akár explicit, akár implicit módon megjelentek olyan kérdések is, amelyek nem szerepelnek az elhangzott felvetések között. Felajánlotta, hogy 2019. év elején az AJBH összeállít egy listát ennek a 11 pontnak a kiegészítésére. Elmondta, hogy szoros együttműködésben dolgoznak a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságával is, ezért lehet, hogy lesznek közös pontok. Nyitottak arra, hogy ebben a munkában részt vegyenek, illetve tanácsokkal segítsék az anyag összeállítását.

Fürjes Zoltán megköszönte az észrevételeket és a felajánlásokat, és elmondta, hogy az ÉMNÖSZ is létrehozott egy munkacsoportot, és az államtitkárság is ezt tervezi. Ezen munkacsoportok munkájának végül össze kell érnie. Kérte, hogy 2019. év elején szülessenek meg a javaslatok, szövegtervezetek, annak érdekében, hogy az áprilisi törvényalkotásra a megfelelő időben és részletettséggel előkészíthetők legyenek.

4. napirendi pont: A 2019. évi nemzetiségi támogatási források

Fürjes Zoltán elmondta, hogy 2019-ben a nemzetiségi célú támogatási források csaknem 4,8 Mrd Ft-tal emelkednek 2018. évhez képest, ez az elmúlt évek trendjét is meghaladó mértékű emelkedést jelent. Ez magában foglalja a nemzetiségi pedagógusi bérpótlék megemelését. A nemzetiségi célú források terhére nyújtott támogatásokba tartoznak az országos nemzetiségi önkormányzatok működési, média és az általuk fenntartott intézmények támogatásai, a helyi nemzetiségi önkormányzatok működési és feladatalapú támogatásai, valamint négy nagy pályázat – melyek már kiírásra kerültek – a nemzetiségi civil szervezetek működésének támogatása, a nemzetiségi kulturális kezdeményezések támogatása (pl. rendezvények, konferenciák, kiadványok), anyaországban megvalósuló táborok támogatása, nemzetiségi pedagógus továbbképzés támogatása. A civil szervezetek támogatására a Miniszterelnökség kiírásában 500 M Ft keretösszeg szerepel, míg az EMMI-nél 200 M Ft. A kulturális kezdeményezések támogatására a Miniszterelnökség kiírásában szintén 500 M Ft keretösszeg szerepel, az EMMI-nél 150 M Ft. Az anyaországi táborok esetében a 12 nemzetiség vonatkozásában 400 M Ft, a romák vonatkozásában 200 M Ft a keretösszeg. A pedagógus továbbképzések a 12 nemzetiség esetében 15 M Ft, a romák esetében 20 M Ft a keretösszeg. Ez a 13 nemzetiség vonatkozásában 2019-ben összességében csaknem 2 Mrd Ft emelkedést jelent. További támogatási lehetőségek: Az egyedi támogatási kérelmek elbírálása alapján nyújtott támogatások. A Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíj, amely valamely nemzetiséghez tartozó, kiemelkedő képességű középiskolás tanulók számára nyújt támogatást. A nemzetiségi nevelési-oktatási feladatot ellátó pedagógusok nemzetiségi pótlékának emelése a 2018. évi 5%-os emelést (2018: 10% →15%) követően 2019. évben további 15%-kal, 30%-ra emelkedik. Az emelés forrása nem jelenik meg közvetlenül a nemzetiségi előirányzatoknál, az egyes fenntartók költségvetésbe került beépítésre. A magyarországi nemzetiségi közösségeknek égető problémája a nemzetiségi pedagógushiány. A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával együttműködve kialakítottak egy ösztöndíjprogramot nemzetiségi óvodapedagógus képzésre, aminek a forrása, 75 M Ft már átutalásra került. 2019

januárjától az ösztöndíj program beindul, 2019 tavaszán megteremtik a folytatáshoz szükséges jogszabályi környezetet.

Ritter Imre elmondta, hogy mind a hat országos nemzetiségi önkormányzat aláírta a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának nemzetiségi óvodapedagógus képzés ösztöndíjára vonatkozó megállapodást. A pályázat 2019. január 10-én lesz nyilvánosságra hozva. A 2018. szeptember 1 óta első évfolyamos óvodapedagógus hallgatóknak 2019. január 30-ig van lehetőségük a pályázati anyagokat beküldeni. Megköszönte a Miniszterelnökség munkatársainak a pályázat kiírásában nyújtott segítséget, illetve azt, hogy zökkenőmentes volt az átkerülés a Bethlen Gábor Alapkezelőhöz. A beérkezett pályázatok alapján a 12 nemzetiség vonatkozásában az igényelt összeg a **Nemzetiségi civil szervezetek költségvetési támogatása** esetében 63,4 %-ára, a **Nemzetiségi kulturális kezdeményezések költségvetési támogatása** esetében 44,4 %-ára, a **Nyelvi környezetben megvalósuló nemzetiségi, népismereti, művészeti, hagyományőrző és olvasótáborok megvalósításának költségvetési támogatása** esetében 72,7 %-ára, átlagosan a beérkezett igények 57 %-ára lesz elegendő a keretösszeg. A roma nemzetiség esetében 51 %-os ez az arány. Az új pályázatelbíráló bizottság 2018 decemberében megtartotta első ülését. **Ritter Imre** reményét fejezte ki, hogy 2019 év elején minél hamarabb megszületnek a döntések, és utána mielőbb megtörténnek a kifizetések. A 2020-as központi költségvetési törvényre vonatkozóan elmondta, hogy a nemzetiségi igények tekintetében – az eddigi informális egyeztetések alapján – az irány az lesz, hogy az országos önkormányzatoknál általános emelés nem lesz. Az egyedi és megalapozott igények esetében kiegészítések lesznek, elsősorban a fenntartott intézményekre vonatkozóan. A helyi nemzetiségi önkormányzatok esetében pedig elsősorban a feladatalapú értékelési rendszer bevezetése a cél annak érdekében, hogy jóval kevesebb munkával járó és kevésbé vitatható elbírálási rend jöjjön létre. A nemzetiségi pedagógus ösztöndíjat jövő tanévben már két évfolyamra szeretnék kiterjeszteni. Továbbá beszámolt arról, hogy a felsőoktatásért felelős államtitkársággal lezajlottak az első egyeztetések a nemzetiségi pedagógusképzéshez szükséges felmérés elkészítésére a meglévő problémákról és hiányokról, annak érdekében, hogy a 2020-as központi költségvetés terveiben a nemzetiségi pedagógus, tanító, tanár és nemzetiségi nyelven oktató szaktanárképzés ösztöndíját is el lehessen indítani. Továbbra is kiemelt téma lesz a helyi nemzetiségi önkormányzatok által átvett nemzetiségi köznevelési és kulturális intézmények támogatása, elsősorban a beruházási pénzek, hiszen most már a vagyonkezelői jog is a nemzetiségi önkormányzatoknál van.

Fürjes Zoltán megköszönte a részvételt és további hozzászólás hiányában lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Fürjes Zoltán egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, Miniszterelnökség